

22.2.2024

KEHA/16310/2023

Maa- ja metsätalousministeriö

MMM:n lausuntopyyntö 31.1.2024, VN/3510/2024 VN/3510/2024-MMM-1

Tornionjoen kalastussäännön muutostarpeet vuodelle 2024

Asia

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoja ja perusteltuja ehdotuksia kalastussääntöön tarvittavista muutoksista Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännön 16 §:n mukaisia vuotta 2024 koskevia Ruotsin kanssa käytäviä neuvotteluja varten.

Lausunto

Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikkö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Kesällä 2023 lohen nousu oli heikkoa. Edessä voi olla niin heikkoja vuosia, että kalastuksen rajoittaminen on tarpeen lohikantojen turvaamiseksi. Tornionjoen kalastussäännössä ei kuitenkaan ole samanlaista mahdollisuutta säädellä kalastusta poikkeustilanteessa kuin on Tenon säännössä. Kalastussäännön 16. pykälän mukaan kalastussäännöstä poikkeavien määräysten tekemisestä todetaan säännön perusteluissa seuraavasti: "Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa, että määräykset voidaan antaa hyvissä ajoin ennen kalastuskauden alkua. Viranomaisen on saavutettava yhteisymmärrys asiasta viimeistään huhtikuun 1 päivänä määräysten soveltamisvuonna."

Huono lohivuosi ei luultavasti paljastu "hyvissä ajoin ennen kalastuskauden alkua" (1.6), vaikka viitteitä siitä voi olla nähtävissä merikalastuksen saaliissa jo toukokuun puolella.

ELY-keskuksen mielestä Suomen ja Ruotsin tulisi selvittää miten luvanmyyntiä tai kalastusta niin merellä kuin Tornionjoella voitaisiin säädellä nopeasti tehtävillä toimenpiteillä, jos kalakannan tila sitä vaatii. Olisiko esimerkiksi mahdollista sopia etukäteen kiintiöitä ja kalastusaikoja koskevia rajoituksia, jotka voidaan ottaa käyttöön tiettyjen ehtojen täyttyessä tai voidaanko 17. pykälän perusteella rajoittaa luvanmyyntiä?

Vapa- ja lippopyynnissä on päiväkohtainen yhden kalan kiintiö, mutta verkkopyynnissä kiintiötä ei ole. ELY-keskuksen mielestä tarvitaan kausikohtaiset kiintiöt kaikille kalastusmuodoille. Vuotuisen kiintiön käyttö mahdollistaisi kalastuksen säätelyn kalakannan tilan niin vaatiessa.

Ehdotus lohenkalastuksen aloituspäivän (vapakalastus) siirtämisestä koulun päättjäispäivään jälkeiseen viikonloppuun on kannatettava. Aloitus viikonloppuna mahdollistaa avajaistapahtumien järjestämisen ja vähentää suurten ensimmäisenä nousevien kalojen pyyntiä. Kesällä 2024 kalastus

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000
www.ely-keskus.fi/lappi

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4
96101 Rovaniemi 87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1
90101 Oulu

15.11.2023

voitaisiin aloittaa lauantaina 8.6 tai jopa 15.6 varautuen mahdolliseen myöhäiseen vaelluksen ajoittumiseen. Samoin merikalastuksen aloitusta on syytä selvästi myöhentää.

Esitys lippokalastuksen aloittamisesta saamaan aikaa vapakalastuksen kanssa tarkoittaa kauden pidentämistä nykytilanteessa (aloitus 1.6) viikolla (n. 18 %). Mikäli kauden aloitus siirtyy noin viikolla, lippokausi ei keskimäärin pidentyisi. ELY-keskuksen mielestä lippokalastuskauden aloittaminen samaan aikaan on kannatettava vain, jos kauden aloitusta samalla myöhennetään.

Ulkopuolelta koukuun tarttuneen kalan vapautus

Kalastusäännön 7. pykälän mukaan suun ulkopuolelta koukuun tarttunut kala on välittömästi laskettava takaisin veteen. Tämä säännön kumoamista on syytä harkita. Suun ulkopuolelta kiinni ollut ja käytännössä aina vahingoittunut kala ei välttämättä selviä hengissä. Jos vapautetun kalan tilalle pyydetään toinen kala, sääntö lisää lohen kalastuskuolevuutta.

Koska rokastus on samassa pykälässä joka tapauksessa kielletty, ulkopuolelta tarttuneet kalat ovat käytännössä sattumalta kiinni jääneitä. Niiden saaliksi ottamisen salliminen tuskin lisää riskiä kalastukseen, jossa yritetään saada kala jäämään koukuun myös suun ulkopuolelta.

Siian kalastusaika

Suomen kalastusasetuksen mukaan siika on rauhoitettu mereen laskevassa joessa ja puroissa syyskuun 1 päivästä marraskuun 30 päivään. Tornionjoen kalastusäännön mukaan muiden lajien kuin lohen ja taimenen lippous ja pyynti kulteella ja kulkuverkolla on sallittua 15.9 saakka. Koska kalastusäännössä ei ole kalastusaikaa siian pyynnille vieheellä tai ankkuroidulla verkolla, siian kalastuksessa pitäisi noudattaa kansallista sääntöä eli kalastus vieheellä ja verkolla on kielletty 1.9 alkaen.

Osalla kalastajia lienee käsitys, että siian kalastus on sallittua myös verkoilla ja vieheellä 15.9 saakka. Jotta asia ei jää epäselväksi, kalastussääntöön tulisi lisätä siialle kalastusaika, joka koskee kaikkia pyydyksiä.

Kalatalouspäällikkö

Jermi Tertsunen

Johtava kalatalousasiantuntija

Jari Leskinen

Tämä asiakirja KEHA/16310/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/16310/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Leskinen Jari P 22.02.2024 16:41

Ratkaisija Tertsunen Jermi 22.02.2024 16:56